

náplně dehtovými barvivy a vysokým obsahem vody, zda podle výnosu ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy ze dne 20. května 1922, č. 10.558/II jest přísada škrobovin v uzenářských výrobcích s výjimkou jaternic řádně deklarována a zda množství vody v uzenářském zboží nepřesahuje 55 procent, zda maso, masné výrobky a přirozené obaly uzenářských výrobků nejsou barveny — zakázáno nařízením ministerstva vnitřa a obchodu ze dne 17. července 1906, č. 142 ř. z. — aneb není používáno zakázaných konzervačních prostředků na př. siřičitanu sodného, který přichází do obchodu nejvíce pod jmény Christalsalz, Hacksalz a pod.);

2. masovým a rybím konservám — zda nejsou obarveny na př. dehtovými barvivy a konzervovány kyselinou benzoovou, jako tomu často bývá u náhražek kaviáru;

3. mouce, zda není přibarvována bromičitany a to hlavně draselným, neboť obsahuje-li mouka tohoto více než 0.005% jest zdraví škodlivá;

4. limonádám, zda nejsou slazeny sacharinem, octu, tukům, koření a mnoha jiným potravinám.

František Muchka:

ZMĚNY DANĚ Z OBOHACENÍ.

Nejdůležitějším ustanovením zákona č. 178/1937 Sb. z. a n. jest § 4, podle něhož dary, uvedenými v dodatku k sazbě zákona čís. 31/1920 Sb. z. a n. a k § 3, písm. k) vl. nař. č. 403/1920 Sb. z. a n., rozumějí se veškerá poskytnutí, která se podle poplatkového práva mají za dary pokládati (§§ 30 a 31 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. a § 15 zák. čl. XI/1918, o poplatcích z převodu majetku). Tím konečně byl odstraněn známý rozpor mezi finanční správou a nejvyšším správním soudem a vyslovena povinnost platiti darovací daň z darování movitých věcí neosvědčených listinou bez ohledu na to, o jaký druh bezplatného poskytnutí jde. Až dosud nejvyšší správní soud zastával názor, že poplatnost darování movitých věcí bez listinného osvědčení neplatí všeobecně a že při některých věnováních movitých věcí nastává poplatnost jen při listinném osvědčení. Podle nového zák. ustanovení jsou zásadně podrobena darovací dani i listinou neosvědčená věna, výbavy a vůbec veškerá poskytnutí, která se podle ustanovení poplatkového práva, uvedených v § 4 zák. č. 178/1937 Sb. z. a n., považují za poplatné dary. Není tudíž poplatnost závislá na listinném osvědčení a nelze proto uniknouti dědické dani rozdělením movitého jmění mezi živými, které by bylo prsto darovací daně, jež jest doplňkem dědické daně, s níž má stejnou sazbu.

Pokud jde o věnování, k nimž došlo v době před 13. červencem 1937, kdy nastala účinnost zákona č. 178/1937 Sb. z. a n., a jichž předmětem byly pouze movité věci a nebylo-li o poplatnosti dosud právoplatně rozhodnuto, bude finanční správa požadovati darovací daň jenom tehdy, jestliže byla o věnování zřízena listina (podle § 30 cís. nař. č. 278/1915 ř. z., tedy listina v širším slova smyslu v § 30 cit. cís. nař. vymezeném), nikoli tam, kde ke zřízení listiny nedošlo (výnos min. fin. ze dne 9. srpna 1937, č. 98.400/37-V/14a).

Aby břemeno daně z obohacení nebylo příliš tíživým, byly pro méně majetné poplatníky v § 3 zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. poskytnuty úlevy

s snížením sazby, resp. úplným osvobozením od daně z obohacení při bezplatných věnováních, která poskytují rodiče dětem k ulehčení nákladu manželského společenství (věno, výbava) nebo k nastoupení živnosti nebo jiného povolání. Tato bezplatná věnování jsou až do hodnoty 30.000 Kč od daně z obohacení zcela osvobozena; činí-li hodnota takových věnování více než 30.000 Kč, avšak nepřesahuje 50.000 Kč, podléhají dani z obohacení ve výši poloviční. Pro účely této úlevy, která přísluší ze zákona a netřeba proto o ni žádati, se počítají takováto věnování poskytnutá téměř dítěti ve lhůtě 10 roků. Ježto zákon mluví o dani z obohacení, která jest souhrnným názvem pro daň darovací a dědickou (§ 1 zák. č. 337/1921 Sb. z. a n.), lze usuzovati, že úleva platí nejen pro bezplatná věnování uskutečněná bezplatným nabytím mezi živými, která podléhají podle § 1, písm. b) cit. zák. č. 337/1921 Sb. z. a n. darovací dani, nýbrž také pro nabytí následkem úmrtí nebo pro případ smrti, která podléhají podle § 1, písm. a) cit. zák. dědické dani, k nimž došlo na základě testamentární posloupnosti, nebo odkazem, nikoliv však zákonnou posloupností, kde o nabytí nerozhoduje projev vůle zůstavitele (rodičů), takže tu nelze mluvit o věnování. Předpokladem je, že tu jde o obohacení, jehož účelem jest buď ulehčiti dětem náklad manželského společenství nebo poskytnouti jim možnost k nastoupení živnosti nebo jiného povolání. Podle názoru, který při projednávání zákona projevila finanční správa, jest úmyslem zákonodárce, aby se úleva nevztahovala na dědickou posloupnost zákonnou; naproti tomu však, pokud jde o testamentární posloupnost, aby se neomezovala jen na odkazy ve smyslu přísně juristickém. Bude tedy záležeti na finanční správě, zda tento svůj výklad snad někdy v budoucnu nezmění a zejména bude pro přiznání úlevy rozhodno, zda a jakým způsobem bude finanční praxe zjišťovati zákonnou podmínku, že tu jde o shora uvedené účely (ulehčení nákladu manželského společenství atd.) a bude-li požadovati prokázání těchto účelů, či osvědčení o projevu vůle poskytujících rodičů o určení účelu věnování. Nutno ovšem uvážiti, že ponejvíce bude stačiti jen projev vůle stran, že jde o věnování uvedeného druhu, ježto finanční správa prakticky není s to vyvrátiti takové souhlasné tvrzení stran. V těchto směrech bude zapotřebí dáti vyměřujícím úřadům bližší směrnice, ponevadž přísnější nazírání by mohlo praktickou cenu zákonné úlevy ohroziti a zbytečně vyvolati neshody s poplatníky. Úleva na dani z obohacení není omezena jen na věnování určitého druhu věcí a vztahuje se proto na bezplatná věnování jak movitých tak nemovitých věcí, při nichž ovšem nutno zaplatiti nemovitostní poplatek po zákonu připadající. Příklad: Otec postoupí dceři věnem domek v hodnotě 45.000 Kč, který sám obývá, což také nastupující bude činiti. Podle § 1, odst. 2, písm. a) zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. připadá z hodnoty věnovaného domku 45.000 Kč nemovitostní poplatek 0,5 %, tedy 225 Kč a poloviční darovací daň z čisté hodnoty 45.000 Kč podle tř. I. v částce 300 Kč.

V právní oblasti země České a Moravskoslezské poskytl zákon č. 178/1937 Sb. z. a n. v § 2 úlevu na dani z obohacení při převodech menších zemědělských usedlostí a stavení tím, že dovolil snížit hodnotu poplatného obohacení nastalého zánikem práva na důchod nebo na jinaké opětovné dávky, které byly převzaty při převodech nemovitostí, podrobených poplatku podle § 1, odst. 1, písm. a) a odst. 2, písm. a) tohoto zákona, jako břemeno, zatěžující tuto nemovitost. Nabyli-li někdo zcela nebo z části bezplatným (nikoliv úplatným) právním jednáním mezi živými nebo dědictvím

realitu, zatíženou právem užívacím, požívacím nebo právem na jinaké opětovné dávky, zaplatil podle dosavadního právního stavu z nabytí takto zatížené reality vedle nemovitostního poplatku též daň z obohacení (darovací nebo dědickou), která se mu počítala pouze z hodnoty reality, zmenšené o hodnotu zmíněných služebností nebo práv, která převzal. Zaplatil tedy daň z obohacení jen z hodnoty t. zv. holého vlastnictví. Jakmile však převzatá služebnost nebo právo zaniklo a vlastník nabytí tím plného vlastnictví, musel z takto vzniklého obohacení zaplatiti daň z obohacení z hodnoty zaniklých břemen, o kterou mu při zpoplatnění původního nabytí zatížené reality byla daň z obohacení snížena (§ 21 a § 38 cís. nař. č. 278/1915 ř. z.). Zákon č. 178/1937 Sb. z. a n. stanovil, že za obohacení vlastníka těchto nemovitostí po rozumu § 21, odst. 5 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. se pokládá jenom ta část poplatné hodnoty práva na důchod nebo jinaké opětovné dávky, která není jejich skutečným trváním vyčerpána, při čemž se zlomky roku, převyšují-li 6 měsíců, počítají za celý rok, kdežto jinak se k nim nepřihlíží. Pro přiznání této úlevy, příslušející ze zákona, jest rozhodnou povaha převodu reality, při němž bylo břemeno převzato a druh břemene, jehož zánikem obohacení nastalo. Úleva bude tudíž praktická u těch vlastníků nemovitostí, kteří z jejich nabytí, ať právním jednáním mezi živými nebo dědictvím, zapravili převodní poplatky nemovitostní podle § 1, odst. 1, písm. a) a odst. 2, písm. a) zák. č. 178/1937 Sb. z. a n., tedy podle sazeb D a G, uvedených na str. 25 tohoto měsíčníku a platných pro převody zemědělských pozemků a budov k takovým pozemkům hospodářsky náležejících, nebo pro převody stavení nezemědělských, při čemž převodce a nabyvatel náležejí mezi t. zv. osoby privilegované. Nastane-li obohacení zánikem práv, která byla převzata při převodech, podrobených nemovitostním poplatkům podle jiných než shora uvedených sazeb, nepřisluší úleva a bude daň z obohacení vyměřována i nadále z plné hodnoty zaniklých práv. Pokud jde o druh břemen, jejichž zánikem nastalo obohacení, přísluší úleva jen při obohacení, které nastalo zánikem práva na důchod nebo na jinaké opětovné dávky, ať peněžité (renty) nebo nepeněžité (naturální), jako jsou výměnky a pod., tedy plnění pozitivní. Legislatore bere v úvahu, že se musí tyto platy poskytovatí beze zřetele k hospodářským výtěžkům převzatého majetku v tom kterém roce a že ve skutečnosti jde o částečné protiplnění za poskytnutí majetku k neztenčené dispozici. Nepřiznává se proto výhoda pro obohacení, nastalé zánikem služebnosti, jako služebnosti bytu, práva požívacího nebo užívacího, které vlastník zatížené reality převzal k trpění. Ostatně přiznání výhody při těchto služebnostech staví se v cestu též odlišný způsob jejich oceňování, které se neděje kapitalisační roční částky, nýbrž zlomkem hodnot zatížené věci. K objasnění výhody § 2 zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. poslouží příklad:

Otec postoupí zemědělskou usedlost, kterou sám dosud obdělával, svému synovi za ujednanou postupní cenu 100.000 Kč, která se vyrovná tím, že nastupující syn se zaváže poskytovatí otcí na dobu jeho života výměnek v roční částce 3000 Kč, převzme na usedlosti vážnoucí hypotekární dluh 20.000 Kč a zbytek postupní ceny v částce 50.000 Kč mu otec sleví k ulehčení nákladu manželského společenství. Syn bude usedlost vzdělávati sám jako otec. Jde tedy o převod částečně bezplatný. Podle § 1, odst. 1, písm. a) zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. připadá z postupní ceny 100.000 Kč nemovitostní poplatek 1%, tedy 1000 Kč; rozdíl mezi postupní cenou 100.000 Kč a převzatým plněním, které tvoří dluh 20.000 Kč a desetinasobek roční hodnoty výměnku [§ 16, písm. c) poplatkového zákona], tedy 30.000 Kč, jest právě zbytek postupní ceny v částce 50.000 Kč, z níž připadá podle § 3 zák. č. 178/1937 poloviční darovací

daň podle tř. I. v částce 400 Kč. Po zániku otcova výměnku vyměří se daň z obohacení nikoli již z plné hodnoty výměnku v částce 30.000 Kč, která při vyměření darovací daně byla odražena při výpočtu čistého daru, nýbrž jen z té částky hodnoty výměnku, která není skutečným trváním vyčerpána. Jestliže tedy otec žil na př. jen 7 roků, jest poplatným obohacením pouze roční hodnota výměnku kapitalisovaná počtem roků, zbývajících do desetinásobku, tedy trojnásobek roční hodnoty výměnku, čili částka 9000 Kč, z níž připadá darovací daň podle tř. I. v částce 220 Kč.

Způsob výpočtu poplatků v tomto příkladě uvedený odpovídá obvyklé praxi vyměřujících úřadů, které v neprospěch poplatníků z důvodu zjednodušení nepřihlízejí k tomu, že podle § 40 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. a § 55 prov. nař. č. 397/1915 ř. z. jest aplikovati ustanovení § 21 cit. cís. nař. též na nemovitostní poplatek. Pokud by však podle právě uvedených zákonných předpisů byla ustanovení, platná pro daň z obohacení, nastalého zánikem vyhrazených práv, vztahována správně i na nemovitostní poplatek, jest míti za to, že ustanovení § 2 zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. o snížení poplatného základu obohacení nemá místa pro zjištění základu nemovitostního poplatku, který musí býti zapraven z úhrnné hrubé hodnoty převáděné nemovitosti. Nelze tudíž základ nemovitostního poplatku, připadajícího z hodnoty vyhrazených práv na důchod nebo na jinaké opětovné dávky, snižovati podle skutečného trvání těchto břemen (§ 40, odst. 1 cís. nař. č. 278/1915 ř. z.).

Použije-li se zásad platných pro daň z obohacení, nastalého zánikem břemen, též na nemovitostní poplatek, jest výpočet poplatků tento: Výměra darovací daně zůstává nezměněna jako shora, avšak z darovací daně ze zbytku postupní ceny 50.000 Kč v částce 400 Kč lze na žádost poplatníka a proti zajištění posečkati až do doby zániku výměnku částku, připadající na zatížení 30.000 Kč, což by bylo nejspřávnější vypočísti úměrou bez zřetele k tomu, že darovací daň, snížená podle § 3 zák. č. 178/1937 na polovici, počítá se z hodnoty převyšující částku 30.000 Kč. Nemovitostní poplatek z hodnoty usedlosti zmenšené o hodnotu kapitalisovaného výměnku (100.000 Kč — 30.000 Kč), tedy 1% ze 70.000 Kč činí 700 Kč a lze z něho na žádost poplatníka proti zajištění posečkati až do doby zániku výměnku částku, připadající na zatížení 30.000 Kč. Po zániku výměnku vyměří se nemovitostní poplatek z hodnoty výměnku 30.000 Kč 0,5%, tedy částkou 150 Kč. Rozdělením výměry nemovitostního poplatku jest výpočet pro poplatníka příznivější, vzhledem k nižšímu procentu sazby.

Glosy a aktuality.

Unifikační kongres v Bratislavě.

Ve dnech 26.—28. září t. r. konal se v Bratislavě celostátní unifikační kongres se zajímavým pořadem jak po stránce společenské tak věcné. — V sobotu dne 25. září t. r. konal se seznamovací večírek v Zimní zahradě zemědělského musea při čaji za tak početné účasti, že místnost ani nestačila k umístění všech účastníků. V neděli dne 26. září t. r. zahájen byl vlastní kongres ve velké aule právnické fakulty, která opět byla přeplněna účastníky. Proslovy měli zejména ministerský předseda

Dr. Hodža a ministr Dr. Dérer; účastníci pak byli přítomni odhalení pomníku národnímu básníkovi býv. soudci a bývalému advokátu Pavlu Országhovi-Hviezdoslavovi na náměstí před slovenským národním divadlem. Slavnost za krásného slunného dopoledne byla vskutku velkolepá.

Již v neděli odpoledne pracovaly jednotlivé sekce (obor soukromoprávní, trestní, právo veřejné, finanční a zemědělské) a v poradách pracovních odborů pokračováno bylo ještě celé dopoledne v pondělí dne 27. září 1937. Účast v sekcích byla početná a taktéž zájem posluchačů